
Συνδυασμένες Υποδομές Μεταφορών και Περιφερειακή Ανάπτυξη στο νέο ΕΣΠΑ 2021-2027

2021/09/16 16:17 στην κατηγορία LOGISTICS

Πραγματοποιήθηκε την Τετάρτη 15/09/2021 στη Θεσσαλονίκη, η εκδήλωση με θέμα «**Συνδυασμένες υποδομές μεταφορών ως όχημα περιφερειακής ανάπτυξης**».

Η εκδήλωση, που διοργανώθηκε από τη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ στο πλαίσιο της παρουσίας της στην 85^η ΔΕΘ, είναι η 4^η από μία σειρά εκδηλώσεων που στόχο έχουν να αναδείξουν τη στρατηγική και τις προτεραιότητες της Ελλάδας την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, με βάση τις οποίες θα εξειδικευτούν οι δράσεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του νέου ΕΣΠΑ.

Την εκδήλωση συντόνισε η κα Στέλλα Αλεξοπούλου, Γραφείο Υφυπουργού στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Συντονίστρια του Στόχου Πολιτικής «Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη» του ΕΣΠΑ 2021 -2027.

Η εκδήλωση επικεντρώθηκε στις συνδυασμένες υποδομές των μεταφορών σε περιφερειακό, διαπεριφερειακό και διασυνοριακό επίπεδο, όπου στο πλαίσιο της μετάβασης σε μια πράσινη κινητικότητα, θα προσφέρουν καθαρές, προσβάσιμες και οικονομικά προσιτές μεταφορές, ακόμα και στις πιο απομακρυσμένες περιοχές, συμβάλλοντας καθοριστικά στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και την ανάπτυξη της χώρας μας, σε εναρμόνιση με τις αρχές της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας.

Στην εκδήλωση συμμετείχαν οι κκ Βύρωνας Καμπαράκης, Μονάδα G.3 “Ελλάδα – Κύπρος”, Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής και Αστικής Πολιτικής, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Μανώλης Κουτουλάκης, Γενικός Γραμματέας Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής, Παναγιώτης Κορκολής, Υπεύθυνος Ανάπτυξης στο Ινστιτούτο Εναλλακτικών Πολιτικών ΕΝΑ, Σύμβουλος του Προέδρου του ΣΥΡΙΖΑ - ΠΣ για θέματα Ανάπτυξης, πρώην Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ, Χρήστος Βίνης, Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος ΕΡΓΟΣΕ, Αθανάσιος Ζηλιασκόπουλος, Πρόεδρος ΤΑΙΠΕΔ.

Ο κ. **Βύρωνας Καμπαράκης της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής και Αστικής Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής** στην τοποθέτησή του αναφέρθηκε στις στρατηγικές προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα

των μεταφορών και πώς αυτές συνδέονται με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και την περιφερειακή ανάπτυξη.

Ο κ. Καμπαράκης υπογράμμισε ότι «Σήμερα, οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από τις μεταφορές αντιπροσωπεύουν περίπου το 25% των εκπομπών του θερμοκηπίου συνολικά. Όπως πολύ συχνά έχει επισημάνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ο στόχος δεν είναι να γίνουμε η πρώτη κλιματικά ουδέτερη ήπειρος έως το 2050 και να αφήσουμε απέξω τις μεταφορές.

Το σύστημα των μεταφορών είναι ζωτικής σημασίας για την εφοδιαστική αλυσίδα, την οικονομία, την κοινωνία, τις επιχειρήσεις. Και όλοι μας βιώνουμε τις αρνητικές συνέπειες από την αύξηση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, ρύπανση, θόρυβος, ατυχήματα, συμφόρηση, δυσκολία της σύνδεσης.

Με το νέο ΕΣΠΑ 2021 -2027 γίνεται προσπάθεια η Ευρωπαϊκή Ένωση συνολικά, σε τοπικό, ευρωπαϊκό και περιφερειακό επίπεδο, να κινηθεί προς την κατεύθυνση μιας νέας βιώσιμης κινητικότητας στην αγορά των μεταφορών.

Οι συνθήκες πλέον είναι ώριμες, υπάρχουν οι οικονομικές συνθήκες, οι πόροι χρηματοδότησης των έργων αυτών, η αγορά είναι ώριμη, καθώς και η τεχνολογία για την υλοποίηση των έργων αυτών. Στο πλαίσιο αυτό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει θέσει τρεις στρατηγικούς στόχους για την πραγματοποίηση της νέας γενιάς βιώσιμης κινητικότητας: ο πρώτος στόχος είναι η μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα για τα ιδιωτικά αυτοκίνητα στο 55% έως το 2030, και 50% αντίστοιχα για τα φορτηγά και τα ημιφορτηγά.

Υπάρχουν ακόμα προτάσεις για να μπουν ανάλογοι περιορισμοί στη ναυτιλία, την τιμολόγηση του άνθρακα στις αερομεταφορές, κα. Ο δεύτερος στόχος είναι η πολυτροπικότητα, και αφορά τη διασύνδεση των μέσων, να μπουν τα πληροφοριακά συστήματα που θα επιτρέψουν τη σύνδεση των υπηρεσιών, κα.

Και ο τρίτος στρατηγικός στόχος είναι η ύπαρξη καθαρών και προσβάσιμων μεταφορών, προσιτών οικονομικά που θα φθάσουν στις πιο απομακρυσμένες περιοχές της Ευρώπης. Εδώ υπάρχει και μία μεγάλη πρόκληση σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ο σχεδιασμός αυτών των νέων μέτρων, να κατατεθούν προτάσεις, να εγκριθούν, και να υλοποιηθούν οι προτάσεις αυτές σε εθνικό, περιφερειακό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Οι περιφερειακές ανισότητες συχνά εμποδίζουν αυτή την αλλαγή, και το νέο ΕΣΠΑ 2021 - 2027 προσπαθεί να γεφυρώσει αυτό το κενό ώστε να μη μείνει κανείς απέξω».

Από την πλευρά του **ο κ. Μανώλης Κουτουλάκης, Γενικός Γραμματέας Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής**, τόνισε ότι «Τα τελευταία 2 χρόνια στη χώρα μας έχει γίνει μία συστηματική δουλειά σε θέματα προσβασιμότητας, προσπελασιμότητας και διασυνδεσιμότητας των νησιών μας.

Ο πυρήνας της παρέμβασής μας στο πλαίσιο μιας νέας και ολοκληρωμένης θαλάσσιας πολιτικής στον νησιωτικό χώρο αποτυπώνεται με σαφήνεια στο νέο ΕΣΠΑ 2021-2027 όπου υπάρχει μία στοχευμένη και διακριτή προσέγγιση αναφορικά με το 15% του πληθυσμού της χώρας που ζει στα νησιά μας. Τα θέματα των μεταφορών στην ολότητά τους και συνδυαστικά προϋποθέτουν μια στρατηγική ανάπτυξης περισσότερο «νησιο-κεντρική».

Με το νέο νόμο για την ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική στο νησιωτικό χώρο διασφαλίζουμε την αναβάθμιση κρίσιμων λιμενικών υποδομών και έργων στα νησιά. Η δημόσια θαλάσσια συγκοινωνία, οι λεγόμενες άγονες γραμμές, αποτελούν τον κρίσιμο κρίκο της αλυσίδας για να μπορέσουμε να συζητάμε για θαλάσσιες μεταφορές.

Πρόκειται για μια διαρκή επένδυση που έχει σημαντικό αναπτυξιακό χαρακτήρα και που αφορά τη χρηματοδότηση, μέσω του νέου ΕΣΠΑ 2021-2027, πολυετών συμβάσεων άγονων γραμμών σε δωδεκάμηνη βάση με στόχο την εξυπηρέτηση της δημόσιας θαλάσσιας συγκοινωνίας σε 44 πολύ κρίσιμες ενδο-νησιωτικές, διαπεριφερειακές συνδέσεις.».

Τέλος, ο κ. Κουτουλάκης τόνισε ότι «Το νέο μοντέλο θα υλοποιηθεί και με τοπικές νησιωτικές μεταφορές, και προϋποθέτει εταιρικήτητα στο σχεδιασμό του, διάλογο με τις τοπικές κοινωνίες και τους πλοιοκτήτες που θα εκτελούν τη θαλάσσια συγκοινωνία, συνδυαστική χρήση των πόρων, ασφάλεια των υποδομών συμπεριλαμβανομένης της ναυσιπλοΐας και των συστημάτων και συνδυαστική χρηματοδότηση μέσω του νέου ΕΣΠΑ και άλλων προγραμμάτων ώστε να φτιάξουμε το «Μετρό» του Αιγαίου»

Στην τοποθέτησή του **ο κ. Παναγιώτης Κορκολής, Υπεύθυνος Ανάπτυξης στο Ινστιτούτο Εναλλακτικών Πολιτικών ΕΝΑ**, ανέφερε ότι «Σε ότι αφορά τις υποδομές σε στρατηγικό επίπεδο, τρεις (3) είναι οι μεγάλες προκλήσεις που έχει να αντιμετωπίσει η χώρα μας: πρώτον, η αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης μέσω της δημιουργίας ενός συστήματος μεταφορών πιο φιλικό προς το περιβάλλον, με μείωση της χρήσης άνθρακα και αντίστοιχα αύξηση της χρήσης καθαρών μορφών ενέργειας, όπως είναι ο εξηλεκτρισμός, το πράσινο υδρογόνο κα.

Το νέο ΕΣΠΑ 2021-2027 ενεργοποιεί ένα πλέγμα επενδύσεων προς αυτή την κατεύθυνση. Στην κατεύθυνση αυτή θα συμβάλλει ακόμα η θέσπιση πολιτικών που εναρμονίζονται με μια πιο βιώσιμη κινητικότητα, καθώς δεν αρκεί μόνο η αλλαγή

των κινητήρων στα οχήματα, χρειάζεται αλλαγή των εργαλείων που χρησιμοποιούμε κατά τη μετακίνησή μας.

Τα Σχέδια Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας πρέπει να βρίσκονται στην πρώτη προτεραιότητα, ως εναλλακτικό μοντέλο διαβίωσης στην πόλη. Και τέλος, πολύ σημαντική παράμετρος αποτελεί η ανθεκτικότητα των υποδομών μεταφορών έναντι της κλιματικής κρίσης, καθώς τα φυσικά φαινόμενα βαθμιαία θα γίνονται περισσότερο ακραία.

Η δεύτερη πρόκληση συνδέεται με τις κοινωνικές ανισότητες, καθώς κανείς δε πρέπει να αποκλείεται από τις σύγχρονες μεταφορές. Οι πιο αδύναμοι δε μπορούν να πληρώσουν από τη μια μέρα στην άλλη ένα πολύ υψηλό κόστος ενέργειας. Απαιτείται η χρηματοδότηση σημαντικών έργων στα δημόσια μέσα τόσο ως προς τη βιωσιμότητά τους, όσο και ως προς τον πράσινο χαρακτήρα τους.

Η τρίτη πρόκληση αφορά την αλλαγή του παραγωγικού μοντέλου της χώρας, και το ζητούμενο είναι οι επόμενες μεγάλες επενδύσεις του νέου ΕΣΠΑ να κατευθυνθούν και στην παραγωγή, ώστε να έχουν υπεραξία οι επενδύσεις της επόμενης δεκαετίας». Κλείνοντας την τοποθέτησή του ο κ. Κορκολής υπογράμμισε ότι «Δεν μιλάμε για υποδομές αλλά για δημόσιες πολιτικές.

Χρειάζεται ένας ολοκληρωμένος και ολιστικός σχεδιασμός. Η διαβούλευση και η συνεννόηση με τις τοπικές κοινωνίες αποτελεί μία αναγκαιότητα, ώστε να σχεδιαστούν πολιτικές, οι οποίες σε συνδυασμό με τις κατασκευές θα έχουν ως αποτέλεσμα βιώσιμες οικονομικές λειτουργίες, οι οποίες με τη σειρά τους διαχέουν το οικονομικό αποτέλεσμα με ισότιμο και δίκαιο τρόπο».

Ο κ. Χρήστος Βίνης, Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος ΕΡΓΟΣΕ, στην τοποθέτησή του ανέφερε ότι «Η ύπαρξη ενός σύγχρονου και ολοκληρωμένου σιδηροδρομικού δικτύου αποτελεί βασική προϋπόθεση για την ανάδειξη της Ελλάδας σε περιφερειακό “hub” στον τομέα των logistics στην ευρύτερη περιοχή.

Σ’ αυτό το πλαίσιο, ο ρόλος της ΕΡΓΟΣΕ είναι κομβικός, καθώς αποστολή μας είναι η υλοποίηση των έργων επέκτασης και εκσυγχρονισμού του ελληνικού σιδηρόδρομου, δίνοντας έμφαση στη διασύνδεση της Ελλάδας με την Ευρώπη, αλλά και τη διασύνδεση απομακρυσμένων περιοχών και κρίσιμων υποδομών.

Η ΕΡΓΟΣΕ διαχειρίζεται τα έργα που συγχρηματοδοτούνται από Προγράμματα της επόμενης Προγραμματικής Περιόδου του ΕΣΠΑ 2021-2027, καθώς και του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» (Connecting Europe Facility – CEF) 2021 -2027, που αποτελεί άλλο ένα εργαλείο πολιτικής της ΕΕ για την προώθηση της βιώσιμης κινητικότητας στα κράτη – μέλη».

Ενώ αναφερόμενος στα έργα που σχεδιάζει και υλοποιεί η ΕΡΓΟΣΕ, ο κ. Βίνης

υπογράμμισε ότι: «Από την ανάληψη των καθηκόντων μας τον Οκτώβριο του 2019, εντοπίσαμε γρήγορα τα προβλήματα που αποτελούσαν τροχοπέδη επί σειρά ετών στην υλοποίηση των έργων.

Μέσα από σειρά άμεσων ενεργειών και πλήρους αναδιάρθρωσης των λειτουργιών και διεργασιών της ΕΡΓΟΣΕ, σε πλήρη συνεργασία με το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, καταφέραμε σε σύντομο χρονικό διάστημα να έχουμε θετικά αποτελέσματα. Σχεδιάζουμε και υλοποιούμε έργα συνολικού προϋπολογισμού άνω των 4 δισ. ευρώ, τα οποία αφορούν στην αναβάθμιση της διασυννοριακής διασύνδεσης της Ελλάδας με τη νοτιοανατολική Ευρώπη και στη σύνδεση των κύριων λιμανιών της χώρας με το σιδηροδρομικό δίκτυο.

Δίνουμε ιδιαίτερη έμφαση στις εμπορευματικές μεταφορές, μέσω της διασύνδεσης των κρίσιμων υποδομών -λιμανιών, αεροδρομίων, βιομηχανικών περιοχών, εμπορευματικών κέντρων κλπ.- με το κεντρικό σιδηροδρομικό δίκτυο της χώρας.

Ήδη, η ΕΡΓΟΣΕ ανεβάζει ταχύτητα για την ολοκλήρωση των εν εξελίξει έργων που αφορούν στον εκσυγχρονισμό του βασικού σιδηροδρομικού άξονα Πάτρα - Αθήνα - Θεσσαλονίκη - Ειδομένη / Προμαχώνας, καθώς και για τη δημοπράτηση κατασκευής ενός εμβληματικού έργου, τη λεγόμενη «Ανατολική Σιδηροδρομική Εγνατία.

Ακόμα, σχεδιάζουμε και υλοποιούμε έργα που αφορούν στη διασύνδεση των λιμανιών της χώρας με το σιδηροδρομικό δίκτυο, συνολικού προϋπολογισμού 3,5 δισ. ευρώ. Ειδικά σε ό,τι αφορά στα λιμάνια, έχει δρομολογηθεί η σύνδεση των λιμένων της Πάτρας, του Λαυρίου, της Ραφήνας, του βου προβλήτα του λιμένα Θεσσαλονίκης, αλλά και της Καβάλας και της αναβάθμισης της σύνδεσης της Αλεξανδρούπολης.

Μάλιστα, ταυτόχρονα με τις μελέτες που επισπεύδονται, προχωρούμε με όλες τις απαραίτητες ενέργειες προκειμένου να πετύχουν την ένταξη των εν λόγω έργων σε χρηματοδοτικά προγράμματα προκειμένου να διασφαλίσουμε την οικονομική τους βιωσιμότητα.

Ενώ με 500 εκ ευρώ μειοδοτικών διαγωνισμών ολοκληρώνουμε και εκσυγχρονίζουμε το κεντρικό σιδηροδρομικό δίκτυο. Πρόκειται για τις γραμμές Λάρισα - Βόλος, Παλαιοφάρσαλος - Καλαμπάκα, ηλεκτροκίνηση και συστήματα, Κιάτο - Ροδοδάφνη, ηλεκτροκίνηση και συστήματα, ενώ ολοκληρώνεται το δίκτυο έως και το Ρίο».

Ο κ. Αθανάσιος Ζηλιασκόπουλος, Πρόεδρος ΤΑΙΠΕΔ, υπογράμμισε ότι «Σήμερα, υπό την πίεση της κλιματικής αλλαγής και με την ύπαρξη σύγχρονων τεχνολογιών, υπάρχει μεγαλύτερη ανάγκη από ποτέ να στηρίξουμε τη λειτουργία εμπορευματικών κέντρων ή logistics park, τα οποία είναι σημαντικά όχι μόνο για περιβαλλοντικούς λόγους, αλλά και για λόγους ανάπτυξης της εθνικής οικονομίας στο πλαίσιο των "global logistics" μέσω της προσέλκυσης παγκόσμιων εφοδιαστικών αλυσίδων για

υλοποίηση διαμετακομιστικού εμπορίου.

Είναι πολύ σημαντικό που τίθεται ο στόχος της ανάπτυξης συνδυαστικών μεταφορών τόσο στην ηπειρωτική χώρα όσο και τη νησιωτική, στο πλαίσιο ενός ολοκληρωμένου σχεδιασμού, με σαφή πλαίσιο, και χρηματοδότηση. Γιατί δεν αφορά αποκλειστικά τη μετακίνηση των επιβατών αλλά και τα logistics για τη μεταφορά φορτίων, προϊόντων κ.

Όπου πλέον υπάρχουν ψηφιακές τεχνολογίες που μπορούν να βοηθήσουν στη λειτουργική διασύνδεση του φορτίου μέσω των συνδυασμένων μεταφορών, καθώς δεν αρκεί μόνο μια εγκατάσταση για συνδυασμένες μεταφορές αλλά και ψηφιακή διασύνδεση του φορτίου και των μέσων.»

Κλείνοντας την τοποθέτησή του ο κ. Ζηλιασκόπουλος τόνισε ότι «Η αναδιοργάνωση των δικτύων και η αξιοποίηση των συνδυασμένων μεταφορών μπορεί να βοηθήσει σημαντικά την ανταγωνιστικότητα της εθνικής οικονομίας.

Στο πλαίσιο αυτό, το ΤΑΙΠΕΔ από την πλευρά του προωθεί δύο βασικούς στόχους: τη δημιουργία αποτελεσματικών εθνικών logistics, και τη προώθηση της χώρας ως hub για τις παγκόσμιες εφοδιαστικές αλυσίδες. Για την επίτευξή τους βρισκόμαστε σε διάλογο με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς για τη διατύπωση των σχετικών προτάσεων για το πώς μπορούν να υλοποιηθούν έργα που εντάσσονται στο Ταμείο Ανάκαμψης».